

Nr 118.

Ankom till riksdagens kansli den 29 april 1938 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställning angående avstående till viss del av det allmänna arvsfonden tillfallna arvet efter häradsdomaren Johan Alfred Nilsson från Torpa socken.

(3:e avd.)

I propositionen nr 202 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden den 3 mars 1938 (punkt 3), föreslagit riksdagen medgiva, att av det allmänna arvsfonden tillfallna arvet efter häradsdomaren Johan Alfred Nilsson från Torpa socken måtte avstås dels en tolfedel till vardera av Axel Petri Franzén och Hugo Timon Oscar Franzén, en tjugufjärdedel till vardera av Malte Carl Isak Magnusson och Malte Karl Isak Pettersson samt en sextiondel till Ida Malotta Johansson, dels ock ett belopp av tvåtusen kronor till Eva Martina Gummesson.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 278, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden den 31 mars 1938, föreslagit riksdagen medgiva, att av det allmänna arvsfonden tillfallna arvet efter häradsdomaren Johan Alfred Nilsson måtte, utöver vad som föreslagits i propositionen nr 202, avstås en tjugufjärdedel till änkan Laura Sofia Isaksson, född Magnusson.

Av propositionen nr 202 framgår följande.

Den 6 september 1934 avled häradsdomaren Johan Alfred Nilsson från Norrtorpa Högagård i Torpa socken utan att efterlämna arvsberättigad släkting. Behållningen i boet utgjorde enligt bouppteckningen 183,194 kronor 47 öre.

Genom särskilda beslut har Kungl. Maj:t, med stöd av 5 kap. 2 § lagen den 8 juni 1928 om arv, förklarat att klander icke skulle anställas mot vissa av Nilsson fällda, såsom muntliga testamentariska förordnanden bevakade yttranden av innehåll, bland annat, att Nilsson ämnat efterskänka sina fordringsanspråk på grund av vissa, av mindre bemedlade personer utfärdade reverser.

Åtskilliga kusiner till den avlidne hava gjort framställningar om avstående av allmänna arvsfondens rätt till arvet efter Nilsson. Vidare har Eva Martina Gummesson, Ryssby socken, anhållit, att henne måtte tilldelas en livränta å 500 kronor att utgå från den allmänna arvsfonden efter Nilsson tillfallna kvarlåtenskapen. Till stöd härför har hon anfört, att hon sedan år 1928 varit anställd i den avlidnes tjänst såsom föreståndarinna med en årlig lön av 504 kronor, att det vore mycket ovissit huruvida hon, som vore född 1879, kunde erhålla någon ny anställning samt att, då hon ej kunnat spara mer än ett mindre belopp, hennes utkomstmöjligheter vore synnerligen små.

I ärendet hava landsfiskalen i Ljungby distrikt, gode mannen i boet för allmänna arvsfonden, länsstyrelsen i Kronobergs län samt kammaradvokatfiskalsämbetet avgivit utlåtanden.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har därvid anfört bland annat:

Av den i ärendet verkställda utredningen framgår, att Johan Alfred Nilsson vid sin död efterlämnat å fädernet en avliden fasters fyra barn, som vistas å okänd utrikes ort, och en annan avliden fasters tre barn, däribland sökandena Axel Petri Franzén och Hugo Timon Oscar Franzén, samt å mödernet avlidna modern Maria Gustafssons, född Magnidotter, tre barn, däribland sökanden Kristina Klar, avlidne morbrodern Per Magnussons tre barn, avlidne morbrodern Christian Magnussons tre barn, avlidne morbrodern Johannes Magnussons fem barn, däribland sökandena Noak Johansson och Ida Malotta Johansson, avlidne morbrodern Peter Magnussons två barn, däribland sökanden Malte Karl Isak Pettersson, samt avlidne morbrodern Carl Johan Magnussons två barn, sökandena Malte Carl Isak Magnusson och Laura Sofia Isaksson. Av sökandena har Kristina Klar numera vara i ärendet tillämpligt endast å henne gjorda ansökningen anses hava förfallit.

I fråga om övriga sökande synes av den i ärendet verkställda utredningen framgå, att, fränsett kusinernas släktskap, ingen av sökandena utom den avlidnes hushållerska Eva Gummesson kan sägas hava stått den avlidne i livstiden nära. Med hänsyn härtill och då Eva Gummesson jämväl befinner sig i torftiga ekonomiska omständigheter, får stadgandet i 5 kap. 3 § lagen om arv den 8 juni 1928 anses vara i ärendet tillämpligt endast å henne. I likhet med vederbörande landsfiskal och länsstyrelsen anser ämbetet, att till henne bör avstås ett engångsbelopp av 2,000 kronor.

Departementschefen har i likhet med kammaradvokatfiskalsämbetet funnit den av Kristina Klar gjorda ansökningen förfallen genom hennes död. Vidare har departementschefen biträtt kammaradvokatfiskalsämbetets förslag att till Eva Gummesson skulle avstås ett engångsbelopp av 2,000 kronor.

Beträffande övriga sökande har departementschefen yttrat följande:

Övriga sökande äro kusiner till Nilsson och leva enligt vad utredningen i ärendet utvisar i mer eller mindre knappa omständigheter. Stadgandet i 5 kap. 3 § lagen om arv är således å dem tillämpligt, och deras ansökningar torde böra prövas med hänsyn till förhållandena i varje särskilt fall.

De av Noak Johansson och Laura Sofia Isaksson, född Magnusson, gjorda ansökningarna synas mig icke böra föranleda någon åtgärd. Noak Johansson är nämligen amerikansk medborgare och har numera återvänt till Amerika. Laura Sofia Isaksson åtnjuter sedan flera år tillbaka fattigvårdsunderstöd från Pajala kommun. Ett bifall till hennes ansökning skulle alltså i realiteten innebära ett efterskänkande av arvsfonden tillkommande medel till förmån för nämnda kommun.

Vad beträffar Axel Petri Franzén, driver han visserligen en mindre rörelse i Ryssby socken, men med hänsyn till vad i ärendet upplysts i fråga om hans ekonomiska förhållanden synes mig dock billigt, att hans ansökning vinner beaktande. Vidare anser jag billighetsskäl tala för att de av Hugo Timon Oscar Franzén, Malte Carl Isak Magnusson, Malte Karl Isak Pettersson och Ida Malotta Johansson, född Johannesson, gjorda ansökningarna vinna bifall.

I ärendet har upplysts, att av arvet efter Johan Alfred Nilsson allenast ett belopp av 77,603 kronor 78 öre numera torde tillkomma allmänna arvsfonden, fränsett det ytterligare mindre belopp, som kunde tillföras fonden vid den slutliga redovisningen från gode mannen.

I fråga om storleken av de andelar av kvarlåtenskapen efter Nilsson, som böra efterskänkas till förmån för hans ifrågavarande kusiner, vilkas ansökningar jag funnit mig kunna tillstyrka, synes mig lämpligt, att dessa andelar bestämmas till de belopp, som skulle hava tillfallit dem, därest den före 1929 gällande arvsordningen varit tillämplig.

Av de vid ärendets beredning inom finansdepartementet tillgängliga handlingarna framgår, att enligt nämnda arvsordning vardera av Axel Petri Franzén och Hugo Timon Oscar Franzén skulle hava bekommit $\frac{1}{12}$, vardera av Malte Carl Isak Magnusson och Malte Karl Isak Pettersson $\frac{1}{24}$ och Ida Malotta Johansson $\frac{1}{60}$ av behållningen i boet efter den avlidne.

I propositionen nr 278 upplyses, att änkan Laura Sofia Isaksson, född Magnusson, i en den 30 mars 1938 till finansdepartementet inkommen skrift gjort förnyad framställning om erhållande av del i boet efter Nilsson. Till stöd härför har hon anfört, att det fattigvårdsunderstöd, hon under senaste tiden åtnjutit, endast utgjort 10 kronor för månad såsom bidrag till hyra för hennes bostad. Därjämte har hon vid ansökningen fogat utdrag av protokoll vid sammanträde den 27 mars 1938 med Pajala sockens fattigvårdsstyrelse, utvisande, att fattigvårdsstyrelsen icke komme att göra anspråk på de medel, som möjligen kunna tillerkännas henne av arvet efter häradsdomaren Nilsson.

Med hänsyn till fattigvårdsstyrelsens sålunda fattade beslut har departementschefen funnit hinder numera icke möta för ett avstående till viss del av arvet efter Nilsson till förmån jämväl för änkan Isaksson. Storleken av denna andel föreslås skola, i överensstämmelse med vad som förordats beträffande de övriga kusinerna, bestämmas till det belopp, som skulle hava tillfallit henne, därest den före 1929 gällande arvsordningen varit tillämplig, motsvarande $\frac{1}{24}$ av behållningen i boet efter Nilsson.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts i ovannämnda propositioner framlagda förslag hemställer utskottet,

Utskottet.

att riksdagen må medgiva, att av det allmänna arvsfonden tillfallna arvet efter häradsdomaren Johan Alfred Nilsson från Torpa socken må avstås *dels* en tolfedel till vardera av Axel Petri Franzén och Hugo Timon Oscar Franzén, *dels* en tjugufjerdedel till envar av Malte Carl Isak Magnusson, änkan Laura Sofia Isaksson, född Magnusson, och Malte Karl Isak Pettersson, *dels* en sextiondel till Ida Malotta Johansson, född Johannesson, *dels ock* ett belopp av tvåtusen kronor till Eva Martina Gummeson.

Stockholm den 29 april 1938.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÄSTOCK.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 117.
